

ЕЙБІЛІН

РОЗДІЛ 1

Серпень 1962

Мей Моблі народилася недільного ранку в серпні 1960 року. Боже дитя, як кажуть. Піклуватися про білих малят — моя робота, як і приготування їжі та прибирання. За своє життя виховала сімнадцятьох дітей. Я знаю, як змусити діток спати, втихомирити їхній плач і посадити на горщик, перш ніж їхні мамуні встануть уранці з ліжка.

Але я ніколи не чула, щоб дитина верещала так, як Мей Моблі Ліфолт. Першого дня, коли я переступила поріг будинку, вона була аж червона й кричала від здуття животики, відкидаючи пляшечку, наче то гнила ріпа. А міс Ліфолт, здавалося, просто боялася власного дитяти.

— Що я роблю неправильно? Чому це не припиниться?

Це? Тоді я вперше здогадалася, що щось не так у цій ситуації.

Отож, я взяла ту рожеву дитинку, що аж заходила від крику, у свої руки. Погойдала її на стегні, щоб відійшли газики, і не минуло й двох хвилин, як Крихітка перестала плакати та всміхнулася до мене так, як робить тепер повсякчас. Але міс Ліфолт до кінця дня більше не взяла власну дитинку на руки. Я достатньо бачила жінок, які після пологів боялися власних дітей. Ото й подумала, що то воно.

Ще дещо про міс Ліфолт: вона не тільки завжди супиться, а ще й худа, мов дошка. Її ноги нагадують веретено, схоже, вона відростила їх минулого тижня. Двадцятитрирічна,

довготелеса, як чотирнадцятирічний хлопчик. Навіть її каштанове волосся тонке та рідесеньке. Вона пробує начісувати його, та від цього воно здається ще тоншим. Її писк такої самої форми, як те червоне дияволення, що на коробці цукерок «Редгот», — загострене підборіддя й все. Направду, все її тіло — лише різкі вузли та кути, не дивно, що вона не може заспокоїти маля. Діти люблять повних. Люблять захвати своє личко вам під пахву й заснути. І великі товсті ноги люблять. Я це знаю.

Ще до того, як їй виповнився рочок, Мей Моблі повсюдно ходила за мною хвостиком. Стукне п'ята вечора, і вона волочиться за мною, вчепившись у мої мешти, і плаче, мовби я більше не повернуся. А міс Ліфолт глипає на мене з-під лоба, ніби я вчинила щось погане, і віддирає те заплакане дитя від моєї ноги. От я й думаю, що в цьому є ризик, коли дозволяєш комусь іще виховувати власну дитинку.

Тепер Мей Моблі вже два рочки. У неї великі карі очі та кучері медового відтінку. Проте залисина на потилиці трохи псує картину. Коли вона хвилюється, між бровами з'являється така сама, як і в мами, зморшка. Вони дуже схожі, хіба що Мей Моблі таки повненька. Не стати їй королевою краси. Гадаю, цим міс Ліфолт переймається, та для мене Мей Моблі — особлива дитина.

Я втратила свого хлопчика, Трілора, якраз перед тим, як почала працювати у міс Ліфолт. Йому було двадцять чотири. Найкраща частина людського життя. Він ще не навився на цьому світі.

Він мав невеличку квартиру на Фолі-стріт. Зустрічався з дуже хорошою дівчиною, Френсіс, і я сподівалася, що вони поберуться, та він чомусь зволікав. Не тому, що шукав чогось кращого, а тому, що був розсудливою людиною. Носив великі окуляри й постійно читав. Він навіть почав

писати книжку про те, як воно бути чорним, який живе та працює в Міссісіпі. Зрозуміло, я пишлася цим. Але якось він працював до пізнього вечора на млині Скенлон-Тейлор, тягаючи до вантажівки дерев'яні бруси, тріски від яких кололи крізь рукавиці. Він був надто малим, щоб так працювати, занадто кістлявим, але потребував роботи. Втопився. Ішов дощ. Він зісковзнув із навантажувального майданчика, впав на під'їзний шлях. Вантажна фура не помітила Трілора й розчавила йому груди, перш ніж той устиг поворухнутися. Коли мені сказали про це, він уже помер.

Того дня весь мій світ потемнів. Повітря здавалося чорним, сонце здавалося чорним. Я лежала в ліжку й дивилася на чорні стіни моєї хатини. Мінні приходила щодня, щоб переконатися, що я все ще дихаю, годувала мене, щоб підтримувати в мені життя. Минуло три місяці, доки я поглянула у вікно, щоб упевнитися, що світ усе ще там. Я здивувалася, що світ не спинився тільки тому, що не стало мого хлопчика.

Через п'ять місяців після похорону я витягла себе з ліжка. Вдягнула білу форму, знову почепила на шию свій маленький золотий хрестик і пішла працювати до міс Ліфолт, тому що вона саме народила дівчинку. Небагато сплигло часу, доки я побачила, як щось у мені змінилося: всередині мене засіялося насіння гіркоти. І я вже не почувалася такою поступливою.

— Наведи лад у будинку, а потім піди зготуй той салат із курки, — звеліла міс Ліфолт.

Сьогодні день бриджу. Щочетвертої середи місяця. Звісно, я вже все підготувала: ще зранку зробила салат із курки, вчора попросувала скатертини. Міс Ліфолт усе це бачила. Проте їй лише двадцять три, і їй подобається чути себе, коли вона дає мені доручення.

Міс уже в блакитній сукні, що я її прасувала сьогодні вранці, ту із шістдесят п'ятьма складками на талії, такими дрібними, що я примружувалася крізь окуляри, щоб їх розпрасувати. Небагато речей я ненавиджу, та з цією сукнею стосунки у мене не надто добрі.

— І взагалі, простеж, щоб Мей Моблі не прийшла до нас. Кажу тобі, я така сердита на неї. Вона порвала хороший папір аж на п'ять тисяч шматочків, а мені ще п'ятнадцять листів подяки для членів Молодшої Ліги треба написати...

Рихтую різне для її подруг. Викладаю гарний кришталь, витягую срібний сервіз. Міс Ліфолт не ставить простенького карткового стола, як роблять інші леді. Ми накриваємо стіл у їдальні. Стелю скатертину, щоб затулити велику тріщину Г-подібної форми, пересуваю вазу з червоними квітами ближче до буфета, щоб приховати подряпини на дереві. Міс Ліфолт, вона любить, щоб усе було вищого ґатунку, коли в неї гості. Може, вона намагається компенсувати те, що її будиночок маленький. Вони не багаті, я це знаю. Багаті аж так не пнуться.

Я звикла працювати на молоді подружжя, та це найменший будинок, у якому я прислужувала. Одноповерховий. Їхня з містером Ліфолтом кімната в задній частині будинку ще прийнятної розміру, проте кімнатка Крихітки — зовсім мацьопа. Їдальню об'єднано зі звичною вітальнею. Лише дві ванні кімнати, що полегшує мені роботу, бо я працювала й у будинках, де їх було по п'ять або шість. Почистити туалети займало весь день. Міс Ліфолт платить лише дев'яносто п'ять центів на годину, давно мені так мало не платили. Але, після смерті Трілора я була згодна на будь-яку роботу. Мій орендодавець не чекав би довше. І хоча будинок маленький, міс Ліфолт намагається оздобити його, як може. Вона досить добре вправляється зі швейною машинкою. Якщо їй не вдається купити собі

обновку, то вона просто бере якусь блакитну тканину й шиє собі одєжину сама.

Дзвінок у двері, і я відчиняю.

— Привіт, Ейбілін, — каже міс Скітер, вона з тих, що говорять із прислугою. — Як ви?

— Вітаю, міс Скітер. Нормально. Ну й спекотно на вулиці.

Міс Скітер дуже висока та худа. Її золотаве волосся ніколи не досягає рамен, бо вона постійно завиває його. Їй приблизно двадцять три, така сама як міс Ліфолт та інші. Вона ставить сумочку на стілець і якусь мить ніби чухається під одягом. На ній біла мереживна блузка, застебнута до шиї, як у черниці, балетки, щоб, як на мене, не здаватися вищою. Її блакитна спідниця завільна на талії. Міс Скітер завжди має такий вигляд, наче їй хтось наказує, що надягати.

Чую, як міс Гіллі з мамою, міс Волтер, зупинилися біля під'їзної дороги та сигналять. Міс Гіллі живе за три кроки звідси, але завжди приїжджає машиною. Я впускаю її, вона проходить повз мене, а я думаю, що час будити Мей Моблі.

Заходжу до дитячої, а Мей Моблі всміхається мені й простягає свої пухкі рученята.

— Ти вже встала, Крихітко? Чому ж не кликала мене?

Вона сміється, щасливо витанцьовуючи щось схоже на джигу, й чекає, поки витягну її з ліжечка. Міцно її обіймаю. Гадаю, її не надто багато обіймають, коли я повертаюся додому. Частенько, коли я приходжу на роботу, вона реве у своєму ліжечку, а міс Ліфолт сидить за швейною машинкою та закочує очі, ніби то приблудна кішка нявчить під вхідними дверима. Бачте, міс Ліфолт, вона кожен Божий день виряджається. Завжди з макіяжем, має гараж для машини, двокамерний холодильник із вбудованою морозильною камерою. Як здибаєте її в бакалійній крамниці «Джитні», то й не подумаете ніколи, що